

door Leo van Marrewijk fotografie De Beeldredactie, Maarten Hartman

De mens als motor

Zorgverzekeraar investeert in een gezonde regio

Uitgaan van 'de gezonde cliënt' in plaats van 'de zieke patiënt'. Die switch hebben zes partijen van De Gezonde Regio gemaakt. Partners in de regio Gorinchem halen alles uit de kast om inwoners van de regio gezond te houden en gezonder te maken. De eerste, voorzichtige stappen in die richting zijn hoopvol. 'Wij gaan uit van de kracht van mensen.'

Arie van der Linden spreekt van het duwtje dat hij nodig had. 'Door een paar relatief kleine zaken in mijn leven te veranderen, zit ik nu veel lekkerder in mijn vel. Terwijl ik voorheen eigenlijk niet eens in de gaten had dat ik weinig energie had.' Van der Linden was geen patiënt toen hij besloot mee te doen aan 'Vitale Vaten', een deelproject verbonden aan De Gezonde Regio. Bij dat project

werden 50-plussers door de huisarts uitgenodigd om zich preventief te laten checken op hart- en vaatziekten. De uitkomsten waren tamelijk schokkend: één op de vier 50-plussers bleek een verhoogd risico te hebben op hart- en vaatziekten. Na de uitslag kwam Van der Linden direct in actie. 'Mijn bloeddruk was alarmerend hoog. Het was heel confronterend om te zien hoe groot daardoor de kans was dat ik binnen tien jaar zou overlijden aan hart- en vaatziekten. Ik realiseerde me dat ik een keus had: het zo laten of er iets aan doen.' Van der Linden deed het laatste: hij deed chips in de ban, verruilde de auto voor de fiets en neemt de trap in plaats van de lift. Met succes. Hij is tien kilo afgevallen en in combinatie met medicijnen is zijn bloeddruk onder controle.

Totaalpakket

Het verhaal van Arie van der Linden is een schoolvoorbeeld van wat De Gezonde Regio beoogt. Door het bieden van een totaalpakket aan preventie, signalering, zorg en behandeling wordt de wellicht hulpbehoevende patiënt van de toekomst 'verleid' tot een gemotiveerde klant die zelf in actie komt om aan zijn gezondheid te werken.

Dat verleiden doet de Gezonde Regio met zes partners. De netwerkorganisatie is een samenwerkingsverband van RMPI/De Grote Rivieren, Rivas Zorggroep, de Vereniging van Ondernemende Huisartsen, GGD Zuid Holland-Zuid, Zorgbelang Zuid-Holland en zorgverzekeraar Trias (onderdeel van Univé-VGZ-IZA-Trias). De zes partijen investeren zelf in het project. Vooral de rol van de zorgverzekeraar is opvallend, weet ook Hans van Noorden, regiodirecteur zorg van Univé-VGZ-IZA-Trias en lid van de stuurgroep van De Gezonde Regio. 'De Gezonde Regio is voor ons een mogelijkheid om betere zorg voor onze verzekerden te realiseren. Nu wordt er vooral zorg geleverd als er vraag

'Wij kunnen op speelse manieren kinderen 'verleiden' om meer te bewegen, maar uiteindelijk moet 'de klant' zelf de motor zijn'

is, maar wij denken dat mensen meer baat hebben bij een pakket dat verder gaat en actief werkt aan preventie. Het is heel ambitieus, maar het is ook een positieve, vernieuwende insteek. Het belangrijkste is dat we 'de mens als motor' zien. Wij kunnen op speelse manieren bijvoorbeeld kinderen 'verleiden' om meer te bewegen, maar uiteindelijk moet 'de klant' zelf de motor zijn.'

Het belang voor een verzekeraar is zonneklaar: een gezond mens is nu eenmaal meer tevreden en kost minder. Maar ziet die gemotiveerde klant dat ook terug in de portemonnee? Van Noorden: 'Ja, ik zou eigenlijk willen dat we over een aantal jaren afspraken maken op basis van gezondheidswinst, en niet op basis van verstrekke geneesmiddelen. Ik zeg er

eerlijk bij: dat vergt nog wel het nodige onderzoek. Maar het principe spreekt ons erg aan.'

Beloften

De Gezonde Regio heeft vier 'beloften' geformuleerd, die mikken op vier doelgroepen: Jonge gezinnen en kinderen ('Wij stimuleren en helpen jullie om gezond te leven'), mensen met gezondheidsrisico's, onder anderen 55-plussers ('Wij helpen u een stap extra te doen'), werknemers ('Samen met werkgevers helpen wij u om prettig en gezond te werken') en ouderen ('Wij helpen u gemakkelijk en zo lang mogelijk onbezorgd thuis te wonen').

Robert Boersma, directeur van Zorgbelang Zuid-Holland (organisatie die de belangen behartigt van gebruikers van zorg en welzijn) en eveneens lid van de stuurgroep: 'De Gezonde Regio en 'de mens als motor' sluiten perfect aan bij onze missie. Het voorkomen van gezondheidsproblemen is natuurlijk winst voor de mensen waar het om gaat en voor de samenleving. We gaan voor een betere levenskwaliteit, ook als beperkingen of ziekte dreigen of zich voordoen. Juist dan is het van belang dat we niet alleen kijken naar de ziekte, maar ook naar de mogelijkheden. We willen bevorderen dat patiënten in alle omstandigheden naar eigen wens mee kunnen doen aan de samenleving. Daarbij wil Zorgbelang zoveel mogelijk vanuit ervaringsdeskundigheid werken. 'We proberen te bevorderen dat 'de cliënt centraal' geen loze kreet is van aanbieders, verzekeraars en beleidsmakers, maar echt vorm krijgt in de praktijk. Daarvoor biedt De Gezonde Regio goede kansen.'

De kunst is nu om aan de beloften concrete deelprojecten te hangen die de doelgroep aanspreken. Daaraan kan Zorgbelang bijdragen. 'Dat vereist een goede doelgroepanalyse, waarna de doelgroep concreet betrokken moet worden bij het uitwerken van het plan. Zorgbelang heeft een groot netwerk in de samenleving en ervaring met het bereiken van kwetsbare groepen.'

Stimuleren

Het ontwikkelen van goede deelprojecten kost tijd, merkt ook Marloes Merkus, die als onafhankelijk programmamanager de voortgang bewaakt, coördineert en

partijen blijft stimuleren. Een voorname taak is het blijven hameren op wat in slecht Nederlands de paradigma-shift heet: de mens benaderen als een gezonde klant, in plaats van als patiënt. 'Ik vind het een prachtig en uniek project, zeker omdat hulpverleners, een patiëntenorganisatie én een verzekeraar deze ontwikkeling samen vormgeven.'

Merkus beseft dat De Gezonde Regio nog in de kinderschoenen staat. 'Maar bijvoorbeeld aan het project 'Gezonde levensstijl bij kinderen', waarbij we aandacht besteden aan gezond eten op school, doen nu vier basisscholen in Gorinchem mee. De belangstelling groeit nog steeds.' Hans van Noorden: 'Zo lang wij nog geen keiharde cijfers hebben over de effecten, zullen we niet al te nadrukkelijk op de trommel slaan.' Toch is zijn vertrouwen in de goede afloop groot. 'Waar we over vijf jaar staan? Dan staan we bekend als een toonaangevend initiatief dat zorg verlenen doorzet naar samenwerken aan gezondheid.'

Ook zonder tromgeroffel van de initiatiefnemers trekt de Gezonde Regio de aandacht: op 1 oktober won het de ZorgPrijs 2009 van Managers Netwerk Nederland, een prijs voor de meest innovatieve en opvallende ontwikkeling in de zorg in 2009. ●

Aandacht voor preventie moet

Patiëntenorganisaties en de NPCF vinden het investeren in preventie al langer een taak van zorgverzekeraars. 'Nog niet zo gek lang geleden waren zorgverzekeraars de mening toegedaan dat investeren in preventie geen taak voor hen was. Een gezonde leefstijl was de eigen verantwoordelijkheid van iedere burger. Mede op aandrang van patiëntenorganisaties is het besef gegroeid dat het stimuleren en ondersteunen van eigen verantwoordelijkheid zijn vruchten afwerpt. Het helpt om ziekten te voorkomen of uit te stellen en patiënten worden zo actief betrokken bij de behandeling van hun ziekte,' aldus Marjolein de Booy, team-manager Kwaliteit bij de NPCF. Deelnemers aan de meldactie 'Wat verwacht u van uw zorgverzekeraar?' ondersteunen deze opvatting: 78 procent vindt het belangrijk dat zijn zorgverzekeraar aandacht heeft voor preventie!